

EIROPAS KOMISIJA

Eiropas strukturālie un investīciju fondi

Norādījumi dalībvalstīm par
atsauktajām, atgūtajām, atgūstamajām un
neatgūstamajām summām

2018. gada pārskatītā versija

ATRUNA. Šis ir Komisijas dienestu sagatavots dokuments. Pamatojoties uz piemērojamiem ES tiesību aktiem, Komisija sniedz tehniskus norādījumus kolēģiem un citām struktūrām, kas ir iesaistītas Eiropas strukturālo un investīciju fondu (izņemot Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA)) uzraudzībā, kontrolē vai īstenošanā, par to, kā interpretēt un piemērot ES noteikumus šajā jomā. Šā dokumenta mērķis ir sniegt Komisijas dienestu skaidrojumus par minētajiem noteikumiem un to interpretāciju, lai atvieglotu programmu īstenošanu un veicinātu labu praksi. Šie norādījumi neskar Tiesas un Vispārējās tiesas interpretāciju vai Komisijas lēmumus.

Saturs

1.	PAMATINFORMĀCIJA	5
1.1.	Normatīvās atsauces	5
1.2.	Norādījumu mērķis.....	5
1.3.	Galvenās atšķirības, salīdzinot ar 2007.–2013. gadu	6
2.	ATSAUKŠANAS UN ATGŪŠANAS ATŠĶIRĪBA	6
3.	DALĪBVALSTU PIENĀKUMS NOVĒRST, KONSTATĒT UN IZLABOT PĀRKĀPUMUS, TOSTARP KRĀPŠANU	7
3.1.	Finanšu korekciju piemērošana	8
3.2.	Publiskā ieguldījuma atcelšana	9
3.3.	Neatgūstamās summas	10
3.4.	Informācijas atspoguļošana pārskatos	10
4.	INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA PAR SUMMĀM, KAS ATSAUKTAS UN ATGŪTAS GRĀMATVEDĪBAS GADĀ (2. PAPILDINĀJUMS).....	11
4.1.	2. papildinājuma (A) un (B) slejas skaidrojums.....	11
4.1.1.	A sleja.....	11
4.1.2.	B sleja	11
4.2.	2. papildinājuma (C) un (D) slejas skaidrojums.....	12
4.2.1.	C sleja	12
4.2.2.	D sleja.....	12
5.	INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA PAR GRĀMATVEDĪBAS GADĀ ATGŪTAJĀM SUMMĀM SASKAŅĀ AR KNR 71. PANTU — DARBĪBU ILGUMS (4. PAPILDINĀJUMS).....	12
6.	INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA PAR SUMMĀM, KAS JĀATGŪST LĪDZ GRĀMATVEDĪBAS GADA BEIGĀM (3. PAPILDINĀJUMS).....	13
6.1.	3. papildinājuma (A) slejas skaidrojums	13
6.2.	3. papildinājuma (B) slejas skaidrojums	14
7.	INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA PAR SUMMĀM, KAS NAV ATGŪSTAMAS LĪDZ GRĀMATVEDĪBAS GADA BEIGĀM (5. PAPILDINĀJUMS).....	14
8.	IETEIKUMI PĀRSKATU PABEIGŠANAI	15
8.1.	Vispārīga informācija	15
8.1.1.	Informācija, kas jāiesniedz prioritātes līmenī.....	15
8.1.2.	Prasītais formāts	15
8.1.3.	Valūtas maiņas kurss valstīm ārpus eurozonas	15
8.1.4.	Ar pārkāpumiem nesaistītas korekcijas	15
8.1.5.	Grāmatvedības gadā atsaukto un atgūto summu sadalījums pa grāmatvedības gadiem, kuros deklarēti izdevumi (2., 3. un 4. papildinājums).....	16
8.1.6.	Informācijas atklāšana par summām, kas koriģētas saskaņā ar KNR 127. panta 1. punktu, veicot RI darbību revīziju.....	16
8.1.7.	Kopējās un publiskās summas.....	16

8.1.8. Procenti.....	16
8.2. Summu, kas attiecas uz grāmatvedības gadā iesniegtajiem maksājumu pieteikumiem, atņemšana no pārskatiem	17
8.3. Pēc pārskatu iesniegšanas konstatēto kļūdaino summu atsaukšana	17
8.4. Pēc pārskatu iesniegšanas konstatēto kļūdaino summu atgūšana	18
9. NOTEIKŠANA, VAI DALĪBVALSTĪM IR JĀATLĪDZINA NEATGŪSTAMĀS SUMMAS.....	19
10. SUMMAS, KURAS DALĪBVALSTS NOLĒMUSI NEATGŪT UN KURAS NEPĀRSNIEDZ 250 EUR NO FONDU UN EJZF SNIEGTĀ IEGULDĪJUMA ...	20
11. KOPSAVILKUMS PAR RĪCĪBU PĀRSKATOS KONSTATĒTO PĀRKĀPUMU GADĪJUMĀ.....	20

AKRONĪMU UN SAĪSINĀJUMI SARAKSTS

RI	Revīzijas iestāde
SI	Sertifikācijas iestāde
KDR	Komisijas 2016. gada 29. janvāra Deleģētā regula (ES) 2016/568 par nosacījumiem un procedūrām, kas jāpiemēro, lai noteiktu, vai dalībvalstīm ir jāatlīdzina neatgūstamās summas
KNR	Kopīgo noteikumu regula — Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1303/2013, kas grozīta ar Regulu (ES, Euratom) 2018/1046.
KĪR	Komisijas 2014. gada 22. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1011/2014
EJZF	Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
ESI fondi	ESI fondi ietver visus Eiropas strukturālos un investīciju fondus. Šie norādījumi attiecas uz visiem fondiem, izņemot Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA).
ETS	Eiropas teritoriālā sadarbības regula (Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1299/2013)
FR	Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regula (ES, EURATOM) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam
SS	Starpniekstruktūra
VI	Vadošā iestāde
PKS	Pārvaldības un kontroles sistēma
KAKĪ	Kopējais atlikušo kļūdu īpatsvars (aprēķina revīzijas iestāde, pamatojoties uz revidēto darbību izlasi un atņemot atsevišķas un ekstrapolētas finanšu korekcijas, ko dalībvalsts piemērojusi pirms pārskatu iesniegšanas attiecībā uz RI konstatētajām kļūdām)
JNI	Jaunatnes nodarbinātības iniciatīva

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Normatīvās atsauces

Regula	Panti
Regula (ES) Nr. 1303/2013, kas grozīta ar Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 Kopīgo noteikumu regula (turpmāk "KNR")	72. panta h) apakšpunkts — Pārvaldības un kontroles sistēmas 122. panta 2. punkts — Neatgūstamās summas, kas jāatmaksā dalībvalstij 126. panta b) apakšpunkts un 137. panta 1. punkts — SI sagatavotie pārskati 137.–139. pants — Pārskatu sagatavošana, iesniegšana un akceptēšana. 143. panta 2. punkts — Finanšu korekcijas
Komisijas 2014. gada 22. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 1011/2014 (turpmāk "KĪR")	7. pants un VII pielikums — Pārskatu paraugs
Komisijas Deleģētā regula (ES) 2016/568 par nosacījumiem un procedūrām, kas jāpieņem, lai noteiktu, vai dalībvalstīm ir jāatlīdzina neatgūstamās summas (turpmāk "KDR")	

1.2. Norādījumu mērķis

Šie norādījumi sagatavoti, lai sniegtu:

- norādījumus par to, kā elektroniskajā datu apmaiņas sistēmā *SFC2014*, izmantojot KĪR VII pielikuma 2., 3., 4. un 5. papildinājumā (turpmāk "papildinājums" vienmēr apzīmē KĪR VII pielikuma pārskatu parauga papildinājumus) norādītos tabulu paraugus, iesniegt Komisijai informāciju par atsauktajām, atgūtajām, atgūstamajām un neatgūstamajām summām;
- skaidrojumus par atsaukšanas un atgūšanas atšķirību;
- norādījumus par procedūru, kuru izmantojot, dalībvalsts Komisijai var pieprasīt, lai neatgūstama summa, kas iepriekš iekļauta apliecinātajos pārskatos, nebūtu jāatmaksā Savienības budžetā, ja dalībvalsts uzskata, ka ir izmantojusi pilnīgi visas valsts iestāžu sistēmā un tiesiskajā regulējumā pieejamās atgūšanas iespējas.

1.3. Galvenās atšķirības, salīdzinot ar 2007.–2013. gadu

Temats / procedūra	2014. -2020. g.	2007. -2013. g.
Apliecinājums par izdevumu atbilstību piemērojamiem tiesību aktiem	Saskaņā ar KNR 126. panta b) punktu SI reizi gadā pārskatos apliecina izdevumu atbilstību piemērojamiem tiesību aktiem.	Saskaņā ar Regulas (EK) 1083/2006 61. pantu izdevumu atbilstību Kopienas un valstu noteikumiem SI apliecina katrā maksājumu pieteikumā.
Ziņošanas grafiks	Pārskatos, kas jāiesniedz līdz N gada 15. februārim, jāiekļauj informācija par atsauktajām, atgūtajām, atgūstamajām un neatgūstamajām summām, kā noteikts KNR 137. pantā.	Ziņojums par atsauktajām, atgūtajām, atgūstamajām un neatgūstamajām summām jāiesniedz līdz N gada 31. martam.
Procedūra, kuru izmantojot, Komisijai iesniedz pieprasījumu, lai dalībvalstij nebūtu jāatmaksā neatgūstama summa no fondu un EJZF finansiālā ieguldījuma, kas lielāka par 250 EUR	KDR noteiktā paralēlā procedūra pārskatu sniegšanai: ja dalībvalsts uzskata, ka neatgūstama summa, kas iepriekš iekļauta apliecinātajos pārskatos, nebūtu jāatmaksā Savienības budžetā, SI iesniedz Komisijai atsevišķu pieprasījumu.	Pieprasījums jāiesniedz līdz N gada 31. martam. Nav noteikta neatgūstamo summu robežvērtība.
Lēmums neatgūt fondu un EJZF finansiālā ieguldījuma summas, kas mazākas par 250 EUR (<i>de minimis</i> summas)	Dalībvalsts var pieņemt lēmumu neatgūt no atbalsta saņēmēja summu, kas nepārsniedz 250 EUR no fondu un EJZF finansiālā ieguldījuma, neskaitot procentus. Šādas summas nav jāatmaksā Savienības budžetā.	Noteikumos 2007.–2013. gada periodam nebija ietverti noteikumi par <i>de minimis</i> summu, kas ir mazāka par 250 EUR no fondu un EJZF finansiālā ieguldījuma.

2. ATSAUKŠANAS UN ATGŪŠANAS ATŠĶIRĪBA

KNR 122. pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jākorrigē un jāatgūst nepamatoti izmaksātās summas. Dalībvalstīm ir divas izvēles iespējas.

1) Atsauksana — nekavējoties izslēgt kļūdainos izdevumus no programmas, tiklīdz tie konstatēti, atņemot tos no nākamā starposma maksājumu pieteikuma, tādējādi atbrīvojot ES finansējumu citu darbību izpildei.

2) Atgūšana — atstāt izdevumus programmā līdz būs pabeigtas procedūras nepamatoti izmaksāto dotāciju atgūšanai no atbalsta saņēmējiem, un tikai pēc faktiskās atgūšanas atņemt

šos izdevumus no nākamā starpposma maksājumu pieteikuma. Tomēr pārskatu iesniegšanas laikā jāpiemēro atšķirīgs režīms attiecībā uz izdevumiem kārtējā grāmatvedības gadā un izdevumiem, kas jau apliecināti iepriekšējos grāmatvedības gados (sīkāku informāciju par šo jautājumu skatīt 3.1. iedaļā).

Turklāt attiecībā uz attiecīgajā grāmatvedības gadā deklarētajiem izdevumiem būtu arī jānorāda, ka (kā norādīts Regulas (ES) 2016/568 3. apsvērumā) atskaitījumus, kas veikti pirms apliecināto pārskatu iesniegšanas, nevar uzskatīt par atgūstamiem, ja tie attiecas uz izdevumiem, kas iekļauti attiecīgā grāmatvedības gada starpposma maksājuma pieteikumā (ieskaitot galīgo), par kuru tiek sagatavoti pārskati. Šīs summas ir jāuzrāda pārskatos tikai kā 2. papildinājumā minētie atsaukumi (ja atskaitījums ir veikts vēlākais galīgā maksājuma pieprasījumā) vai atspoguļojami 8. papildinājumā (ja atskaitīts tieši no pārskatiem). Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad šādus atskaitījumus veic pēc atgūšanas procesa valsts līmenī.

Katrai no abām iespējām (atsaukšana vai atgūšana) ir savas priekšrocības, trūkumi un sekas, kuras dalībvalstīm būtu jāņem vērā. Nekavējoties atsaucot kļūdainos izdevumus, attiecīgā ES finansējuma summa tiek atbrīvota izmantošanai citās darbībās, taču dalībvalsts ar savu valsts budžetu uzņemas risku, ka no atbalsta saņēmēja netiks atgūts nepamatoti izmaksātais publiskais finansējums. Atliekot atsaukšanu līdz summas faktiskajai atgūšanai no atbalsta saņēmēja, atliek mazāk laika atkārtoti izmantot ES finansējumu citām atbilstīgām darbībām, toties tiek aizsargātas dalībvalsts finanses gadījumā, ja tā, izmantojot pilnīgi visas valsts iestāžu sistēmā un tiesiskajā regulējumā pieejamās atgūšanas iespējas, nevarēs atgūt dotāciju no atbalsta saņēmēja.

Attiecīgajā grāmatvedības gadā šīs abas savstarpēji papildinošas summas, proti, atsauktās summas un atgūtās summas, ir savstarpēji izslēdzošas: lai gan pēc atsaukšanas dalībvalsts parasti turpinās no atbalsta saņēmēja atgūt nepamatoti izmaksāto dotāciju vai dotācijas daļu (ieskaitot summas, kas atsauktas starpposma maksājumu pieteikumā vai atņemtas no pārskatiem saistībā ar kārtējo grāmatvedības gadu), šāda vēlāk atgūta summa tomēr nebūtu vēlreiz jāiekļauj atgūtajās summās, jo tādējādi var rasties paziņoto summu pārklāšanās un dubulta uzskaitē. Pēc atsaukšanas izpildes kļūdaino summu no atbalsta saņēmēja atgūst valsts.

Ja kļūdainie izdevumi ir atstāti programmā, kamēr nav pabeigtas procedūras iepriekšējos apliecinātajos pārskatos iekļauto izdevumu atgūšanai, programmas iestādes rīkosies saskaņā ar valsts tiesību aktiem, lai no atbalsta saņēmēja faktiski atgūtu nepamatoti izmaksātās summas. Atgūšanu no atbalsta saņēmēja var veikt (tostarp apvienojot):

- atmaksājot — atbalsta saņēmējs programmas iestādei atmaksā nepamatoti saņemto summu, vai
- kompensējot — atgūstamo summu atņem no nākamā maksājuma atbalsta saņēmējam.

3. DALĪBVALSTU PIENĀKUMS NOVĒRST, KONSTATĒT UN IZLABOT PĀRKĀPUMUS, TOSTARP KRĀPŠANU

Saskaņā ar PKS vispārīgajiem principiem, kas noteikti KNR 72. panta h) punktā un 122. panta 2. punktā, dalībvalstīm ir jāveic pasākumi, lai novērstu, konstatētu un izlabotu pārkāpumus, tostarp krāpšanu, un atgūtu nepamatoti izmaksātās summas kopā ar jebkuriem procentiem par kavētiem maksājumiem.

KNR jēdziens “pārkāpumi” definēts šādi:

- “pārkāpums” — saskaņā ar definīciju 2. panta 36. punktā — ir jebkurš Savienības tiesību akta vai valsts tiesību akta pārkāpums saistībā ar tā piemērošanu, kas noticis tāda ekonomikas dalībnieka darbības vai bezdarbības dēļ, kurš ir iesaistīts ESI fondu īstenošanā, un kas rada vai varētu radīt kaitējumu Savienības budžetam, prasot no Savienības budžeta segt nepamatotu izdevumu daļu;
- “sistēmisks pārkāpums” — saskaņā ar definīciju 2. panta 38. punktā — ir jebkurš pārkāpums, kas var atkārtoties, saistībā ar kuru pastāv liela iespēja, ka tas notiks līdzīga veida darbībās, un kas izriet no nopietniem trūkumiem PKS efektīvā darbībā, tostarp no tā, ka nav izdevies izveidot piemērotas procedūras atbilstīgi šai KNR un konkrētu fondu noteikumiem.

KNR 126. panta c) punktā noteikts, ka SI reizi gadā jāapliecina pārskatu pilnīgums, pareizums un patiesums un tas, ka pārskatos iekļautie izdevumi atbilst piemērojamajiem tiesību aktiem. Pārskatus sagatavo par grāmatvedības gadu no 1. jūlija līdz 30. jūnijam (izņemot pirmo grāmatvedības gadu, kas ilgst no 2014. gada 1. janvāra līdz 2015. gada 30. jūnijam).

3.1. Finanšu korekciju piemērošana

Finanšu korekcijas jāaprēķina, pamatojoties uz attiecīgajām izdevumu summām, kas Komisijai deklarētas starpposma maksājuma pieteikumā(-os). ES finansējums tiek samazināts, pamatojoties uz attiecīgo līdzfinansējuma likmi prioritārajam virzienam, saskaņā ar kuru izdevumi tika deklarēti.

Ņemot vērā to, ka programmu pārskatus sagatavo par gadu, jānošķir finanšu korekciju īstenošana, kas ietekmē vai nu a) izdevumus, kas apliecināti iepriekšējos pārskatos, vai b) izdevumus, kas iekļauti starpposma maksājumu pieteikumā attiecībā uz kārtējo grāmatvedības gadu. Lai šāda nošķiršana būtu iespējama, dalībvalsts izveidotajai IT sistēmai būs jānodrošina atbilstīga revīzijas izsekojamība atbilstoši darbībām un grāmatvedības gadiem.

a) pirmajā gadījumā (summas, kas jau apliecinātas iepriekšējos pārskatos) finanšu korekcijas ir jāievieš starpposma maksājuma pieteikumā nākamajā grāmatvedības gadā, proti, gadā, kurā konstatēts pārkāpums, saskaņā ar KNR 139. panta 10. punktu.

Kā skaidrots šo norādījumu 2. iedaļā, dalībvalsts pirms kļūdaino izdevumu atsaukšanas no starpposma maksājumu pieteikuma Komisijai var gaidīt līdz atgūšanas procedūru pabeigšanai un šo summu uzskatīt par atgūstamo summu, kas iekļauta pārskatos līdz faktiskajai atgūšanai.

b) Saskaņā ar KNR 126. panta b) punktu un 137. panta 1. punktu (kas atbilst pārskatītās FR 63. panta 5. punkta b) apakšpunktam), SI sagatavo pārskatus par katru programmu un fondu. Dalībvalstis nodrošina, ka Komisijai iesniegtajos pārskatos ir apliecināti tikai likumīgi un pareizi izdevumi. Tādēļ visas kļūdainās summas, kas konstatētas pirms pārskatu iesniegšanas attiecībā uz izdevumiem, kas iekļauti starpposma maksājumu pieteikumā grāmatvedības gadam, par kuru jā sagatavo pārskati, būs jāatmaksā Savienības budžetā. Tādēļ otrajā gadījumā (izdevumi, kas ir iekļauti starpposma maksājumu pieteikumā grāmatvedības gadam, par kuru Komisijai pārskati vēl nav iesniegti) finanšu korekciju piemēro, atsaucot attiecīgos izdevumus nākamajā starpposma maksājumu pieteikumā attiecīgajam grāmatvedības gadam (tostarp pēdējā starpposma maksājumu pieteikumā), vai kļūdaino summu atņemot tieši pārskatā.

Šajā ziņā ir svarīgi atgādināt, ka apliecinātajos pārskatos nevar saglabāt nevienu kļūdaino summu, kas attiecas uz grāmatvedības gadu (tāpēc nevar uzskatīt par summu, kas jāatgūst pārskatu iesniegšanas brīdī), un ka nevar apliecināt izdevumus, kuru likumība un pareizība tobrīd tiek vērtēta saskaņā ar KNR 137. panta 2. punkta noteikumiem.

Kļūdainu izdevumu atsaukšana no starpposma maksājuma pieteikuma (tai skaitā no galīgā starpposma maksājuma pieteikuma) vai to atskaitīšana no pārskatiem tiek uzskatīta par galīgu, un šos izdevumus nevajadzētu atkārtoti iekļaut nevienā no turpmākajiem starpposma maksājumu pieteikumiem par jebkuru grāmatvedības gadu (izņemot īpašus gadījumus, kas saistīti ar Tiesas vai citu 10. iedaļā minēto tiesu sistēmas struktūru lēmumiem). Tomēr attiecībā uz izdevumiem, kuru likumība un pareizība ir pārbaudes stadijā un kuri iepriekš bija iekļauti starpposma maksājuma pieteikumā, KNR 137. panta 2. punktā ir paredzēta iespēja atskaitīt šādus izdevumus no pārskatiem un vēlāk tos atkārtoti iesniegt Komisijai, ja tie ir likumīgi un pareizi.

KNR 137. panta 2. punkta noteikums attiecas tikai uz pārskatiem (t.i., pašreizējā novērtējumā paredzēto izdevumu atskaitīšana jāveic pārskatos, nevis starpposma maksājuma pieteikumu līmenī). Šo izdevumu atkārtotu iekļaušanu maksājuma pieprasījumā par nākamo grāmatvedības gadu var veikt tikai tad, ja summas, kas tiek novērtētas iepriekšējo pārskatu laikā, vēlāk tika atzītas par likumīgām un pareizām. Ja izdevumus, kas atskaitīti saskaņā ar KNR 137. panta 2. punktu, vēlāk iekļauj starpposma maksājumu pieteikumā, Komisija pieprasa SI revīzijas vajadzībām saglabāt pierādījumus, kas pilnībā attaisno šādu izdevumu atkārtotu iekļaušanu.

Ja kopējais atlikušo kļūdu īpatsvars (KAKĪ) pārsniedz 2 % un lai par apliecināto izdevumu likumību un pareizību RI varētu sniegt revīzijas atzinumu bez iebildēm, ir paredzams, ka vadošā iestāde un SI pieņem lēmumu piemērot papildu finanšu korekciju, veicot ekstrapolāciju, lai samazinātu KAKĪ līdz 2 % vai zem tā. SI ir arī jānodrošina, ka summas saistībā ar šīm papildu ekstrapolētajām korekcijām tiek pienācīgi atskaitītas no pārskatiem. Konstatētos pārkāpumus pamato ar galīgo pārbaudi vai revīzijas ziņojumiem. Ja pārskatu (pārbaudes vai revīzijas ziņojumu projekti) iesniegšanas brīdī pretrunu procedūras vēl nav pabeigtas, konkrētās summas var uzskatīt par summām, kuras tiek izvērtētas, un SI tās būtu jāatņem no pārskatiem, vienlaikus saglabājot tiesības nākamajos grāmatvedības gados atkārtoti deklarēt izdevumus, kas vēlāk atzīti par likumīgiem un pareiziem. Alternatīvi, lai samazinātu atlikušo risku, SI var uzskatīt šādas summas par galīgām finanšu korekcijām¹.

3.2. Publiskā ieguldījuma atcelšana

Tiklīdz SI ir konstatējusi kļūdainus izdevumus un nolēmusi tos atņemt, atsaucot vai atgūstot no nākamā starpposma maksājumu pieteikuma un pārskatiem, dalībvalstij jāpieņem lēmums atcelt publisko ieguldījumu, piemērojot KNR 143. pantu.

KNR 143. panta 2. punktā noteikts, ka dalībvalstis veic vajadzīgās finanšu korekcijas saistībā ar individuāliem vai sistemātiskiem pārkāpumiem, kas konstatēti darbībās vai programmās. Finanšu korekcijas nozīmē, ka tiek atcelts viss publiskais ieguldījums vai tā daļa darbībā vai programmā. Finanšu korekcijas dokumentē pārskatos par grāmatvedības gadu, kurā ir

¹ Skatīt arī atjauninātos Komisijas “Norādījumus par gada kontroles ziņojumu un revīzijas atzinumu” (EGESIF 15_0002).

pieņemts un īstenots lēmums par atcelšanu. Lai veiktu samērīgu korekciju un pēc tam atceltu publisko ieguldījumu, dalībvalstis ņem vērā pārkāpumu veidu un smagumu un Fondiem vai EJZF nodarītos finansiālos zaudējumus.

Saskaņā ar KNR 143. panta 4. punktu atcelto ieguldījumu nevar atkārtoti izmantot darbībā, kurās piemērota korekcija, vai, ja finanšu korekcija piemērota par sistēmisku pārkāpumu, — darbībai, kuru skāris sistēmiskais pārkāpums.

3.3. Neatgūstamās summas

Saskaņā ar KDR (jo īpaši 1. panta 1. punktu un 3. apsvērumu) ja dalībvalsts uzskata, ka atbalsta saņēmējam nepamatoti izmaksātā summa, kas iepriekš iekļauta Komisijai iesniegtajos apliecinātajos pārskatos, ir neatgūstama, un ja tā uzskata, ka šī summa nebūtu jāatmaksā Savienības budžetā, SI var iesniegt pieprasījumu Komisijai.

Tāpēc pieprasījums Komisijai par neatgūstamām summām var attiekties tikai uz summām, kas jau iekļautas apliecinātajos pārskatos, kuri iepriekš iesniegti Komisijai. Līdz ar to visus atskaitījumus, kas veikti pirms apliecināto pārskatu iesniegšanas, nevar uzskatīt par atgūstamām summām un pēc tam par neatgūstamām summām, ja tie attiecas uz izdevumiem, kas iekļauti attiecīgā grāmatvedības gada (par kuru tiek sagatavoti pārskati) galīgajā starpposma maksājuma pieteikumā.

3.4. Informācijas atspoguļošana pārskatos

Visas finanšu korekcijas, kas grāmatvedības gadā ieviestas starpposma maksājumu pieteikumā, tiks atspoguļotas pārskatos, iekļaujot tās 2. papildinājumā kā atceltās vai atgūtās summas².

Ja izdevumi jau ir apliecināti iepriekšējos pārskatos, dalībvalsts var pieņemt lēmumu nogaidīt līdz atgūšanas procedūru pabeigšanai un pēc tam kļūdainās summas tiks paziņotas grāmatvedības gada beigās atgūstamo pārskata summu 3. papildinājumā. Ņemot vērā KĪR izveidoto paraugu, informāciju atspoguļo atbilstoši grāmatvedības gadiem, kuros deklarēti attiecīgie izdevumi.

Attiecībā uz kļūdainiem izdevumiem, kas iekļauti starpposma maksājuma pieteikumā saistībā ar kārtējo grāmatvedības gadu un nav atsaukti starpposma maksājuma pieteikumā, SSI veic atskaitījumu tieši no pārskatiem, un attiecīgā finanšu korekcija tiks atspoguļota 8. papildinājumā (izdevumu saskaņošana), sniedzot paskaidrojumus par atšķirībām piezīmju slejā. Ieteikumi par to, kā aizpildīt 8. papildinājumu, ir sniegti Komisijas “Norādījumu par pārskatu sagatavošanu, pārbaudi un akceptēšanu” 6. iedaļā³. Ja SI pieņem lēmumu atņemt kļūdaino summu tieši no pārskatiem un par to ziņo 8. papildinājumā, nākamajos starpposma maksājumu pieteikumos vairs nav jāveic citas darbības.

² Atskaitījumus, ko dalībvalsts īsteno starpposma maksājuma pieteikumos (t.i., atskaitījumus, kas veikti pirms Komisijai pieņemto summu deklarēšanas starpposma maksājuma pieteikumā), uzskata par *ex ante* korekciju. Šādas korekcijas nav jāiekļauj 2. papildinājumā, kurā tiek ziņots par to izdevumu atsaukšanu un atgūšanu, kas iekļauti iepriekšējos starpposma maksājumu pieteikumos.

³ EGESIF 15_0018, atjauninātā versija.

4. INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA PAR SUMMĀM, KAS ATSAUKTAS UN ATGŪTAS GRĀMATVEDĪBAS GADĀ (2. PAPILDINĀJUMS)

Informāciju prioritātes līmenī⁴ par summām, kas atsauktas un atgūtas grāmatvedības gadā, Komisijai jāiesniedz, izmantojot 2. papildinājumā noteikto paraugu, kā norādīts nākamajā tabulā.

Prioritāte	ATSAUKTĀS SUMMAS		ATGŪTĀS SUMMAS	
	Atbilstīgo izdevumu kopējā summa, kas iekļauta maksājumu pieteikumos	Attiecīgie publiskie izdevumi	Atbilstīgo izdevumu kopējā summa, kas iekļauta maksājumu pieteikumos	Attiecīgie publiskie izdevumi
	(A)	(B)	(C)	(D)
Prioritāte (attiecīgā gadījumā — reģiona kategorija / intervences veids (JNI))	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

4.1. 2. papildinājuma (A) un (B) slejas skaidrojums

2. papildinājuma A un B slejās, kas paredzētas “atceltajām summām”, jāieraksta atceltās summas, paturot prātā iepriekš 2. iedaļā sniegto skaidrojumu par atcelšanas un atgūšanas atšķirībām.

4.1.1. A sleja

2. papildinājuma A slejā ir kopējie attiecināmie izdevumi, kas grāmatvedības gadā atsaukti starpposma (tostarp galīgajā) maksājumu pieteikumā. **Summa, ko SI atņēmusi pēc galīgajā starpposma maksājumu pieteikuma iesniegšanas un pirms pārskatu iesniegšanas Komisijai, nav jāziņo 2. papildinājumā**, bet atšķirības jāpaskaidro 8. papildinājuma komentāru slejā (papildinājums par izdevumu saskaņošanu)⁵.

4.1.2. B sleja

Skaitlis 2. papildinājuma B slejā ir faktiskie publiskie izdevumi, kas atbilst atbilstīgo izdevumu kopējai summai (kā noteikts KNR 2. panta 15. punktā). Dažos gadījumos (piemēram, programma, kuras pamatā ir tikai publiskie izdevumi) attiecināmo izdevumu kopējo summu var izrietēt tikai no publiskajiem izdevumiem, ja attiecināmo izdevumu kopējā summa ir vienāda ar publiskajiem izdevumiem.

⁴ Atkarībā no aprēķina bāzes, lai aprēķinātu fonda finansiālo ieguldījumu, kopējiem vai publiskajiem izdevumiem būtu jāpiemēro prioritāro virzienu līdzfinansējuma likme. Šajā ziņā jāuzskata, ka finansējuma plāns ir plāns, kas ir spēkā brīdī, kad tiek iesniegts galīgais starpposma maksājumu pieteikums par attiecīgo grāmatvedības gadu.

⁵ Skatīt arī Komisijas “Norādījumus par ārskatu sagatavošanu, pārbaudi un apstiprināšanu”.

4.2. 2. papildinājuma (C) un (D) slejas skaidrojums

Slejā, kas paredzēta atgūtajām summām, jāieraksta grāmatvedības gadā atgūtās summas, paturot prātā šo norādījumu 2. iedaļā sniegto skaidrojumu par atcelšanas un atgūšanas atšķirībām.

4.2.1. C sleja

C slejā ir kopējie atbilstīgie izdevumi, kas atņemti pēc atgūšanas un atbilst kļūdainajām summām, kas konstatētas un atgūtas grāmatvedības gadā. Šis skaitlis ir summa attiecīgajā grāmatvedības gadā.

4.2.2. D sleja

Minētie attiecīgie publiskie izdevumi ir publisko izdevumu kopējā summa (gan ES, gan valstu līdzfinansējums)..

5. INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA PAR GRĀMATVEDĪBAS GADĀ ATGŪTAJĀM SUMMĀM SASKAŅĀ AR KNR 71. PANTU — DARBĪBU ILGUMS (4. PAPILDINĀJUMS)

Prioritāte	ATGŪTĀS SUMMAS	
	Atbilstīgo izdevumu kopējā summa (A)	Attiecīgie publiskie izdevumi (B)
Prioritāte (attiecīgā gadījumā — reģiona kategorija / intervences veids (JNI))	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

KNR 71. pants attiecas uz darbību ilguma prasībām. Ja šī prasība nav ievērota, dalībvalsts summas, kas nepamatoti izmaksātas saistībā ar darbību, atgūst proporcionāli laikposmam, par kuru nav izpildītas prasības. Informācija par summām, kas saskaņā ar 71. pantu iemaksātas par atgūtajām summām, jāiesniedz Komisijai, izmantojot 4. papildinājumā doto paraugu, un 2. papildinājumā nav jāuzrāda (atgūstamās summas 2. papildinājumā un 4. papildinājumā ir savstarpēji izslēdzošas). Tomēr 2. papildinājumā uzrādītajos atsaukumos un 3. papildinājumā uzrādītajās atgūstamajās summās būtu jāietver arī ar KNR 71. pantu saistītās kļūdainas summas (šādus veicamus atsaukumus un atgūstamās summas nav jāiekļauj 4. papildinājumā, kurā ziņo tikai par veiktajām atgūšanām).

6. INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA PAR SUMMĀM, KAS JĀATGŪST LĪDZ GRĀMATVEDĪBAS GADA BEIGĀM (3. PAPILDINĀJUMS)

Prioritāte	Atbilstīgo izdevumu kopējā summa (A)	Attiecīgie publiskie izdevumi (B)
Prioritāte (attiecīgā gadījumā – reģiona kategorija/intervences veids (JNI))	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">

Informāciju prioritātes līmenī par summām, kas jāatgūst līdz grāmatvedības gada beigām, Komisijai jāiesniedz, izmantojot 3. papildinājumā noteikto paraugu.

Summas, kas paziņotas kā summas, kuras jāatgūst (sauktas arī par “vēl neatgūtajām summām”), attiecas uz summām, kuras apliecinātas iepriekšējos pārskatos un par kurām atbalsta saņēmējiem ir izdoti iekasēšanas rīkojumi, bet kuras atbalsta saņēmēji grāmatvedības gada beigās vēl nav atmaksājuši.

Tādējādi informācija par summām, kas jāatgūst līdz grāmatvedības gada beigām, nav ne tā pati summa, kas, kā minēts iepriekš, paziņota 2. papildinājumā (grāmatvedības gadā atsauktās un atgūtās summas) un 4. papildinājumā (summas, kas atgūtas grāmatvedības gadā saskaņā ar KNR 71. pantu (darbību ilgums)), ne arī summa, kas atskaitīta pārskatos un paziņota 8. papildinājumā.

Informāciju, kas paziņota 3. papildinājumā, iegūst no SI debitoru grāmatas. Tā parāda situāciju grāmatvedības gada beigās. Revīzijas izsekojamības nodrošināšanai jāuzrāda atgūstamo summu sadalījums pa grāmatvedības gadiem.

6.1. 3. papildinājuma (A) slejas skaidrojums

3. papildinājuma A slejā jāsummē un jāieraksta atgūstamo atbilstīgo izdevumu kopējā summa. Tas nozīmē, ka arī summas, kas paziņotas kā iepriekšējos pārskata periodos vēl neatgūtās summas, būtu vēlreiz jāieraksta kā attiecīgajā pārskata periodā atgūstamās summas (t.i., summas, kas jāatgūst), ja vien tās jau nav atgūtas (tādā gadījumā tās būtu jāziņo 2. papildinājumā⁶ kā atgūtās summas) vai tās nav iespējams atgūt (tādā gadījumā tās būtu jāziņo 5. papildinājumā kā neatgūstamās summas).

Pēc tam, kad valsts iestādes ir mēģinājušas izmantot pilnīgi visas valsts iestāžu sistēmā un tiesiskajā regulējumā pieejamās atgūšanas iespējas, vēl neatgūtās summas, var uzskatīt par neatgūstamām. Tādos gadījumos šādas neatgūstamās summas vairs nebūtu jāziņo 3. papildinājumā pie grāmatvedības gada beigās atgūstamajām summām, bet gan jāziņo kā grāmatvedības gada beigās neatgūstamās summas (5. papildinājumā — skatīt turpmāk 7. iedaļu).

⁶ Vai 4. papildinājumā, ja piemēro KNR 71. pantu.

6.2. 3. papildinājuma (B) slejas skaidrojums

Attiecīgie publiskie izdevumi, kas minēti 3. papildinājuma B slejā, ir attiecīgā publisko izdevumu summa (gan ES, gan valstu līdzfinansējums).

7. INFORMĀCIJAS IESNIEGŠANA PAR SUMMĀM, KAS NAV ATGŪSTAMAS LĪDZ GRĀMATVEDĪBAS GADA BEIGĀM (5. PAPILDINĀJUMS)

Prioritāte	NEATGŪSTAMĀS SUMMAS		
	Atbilstīgo izdevumu kopējā summa (A)	Attiecīgie publiskie izdevumi (B)	Komentāri (obligāti) (C)
Prioritāte (attiecīgā gadījumā – reģiona kategorija/intervences veids (JNI))	<type="Cu" input="M">	<type="Cu" input="M">	<type="S" maxlength="1500" input="M">

Informācija par summām (prioritātes līmenī), kuras nav atgūstamas līdz grāmatvedības gada beigām un kuras **attiecas uz atbalsta saņēmējiem nepamatoti izmaksātām summām, kas bija apliecinātas iepriekšējos Komisijai iesniegtajos pārskatos**, jānosūta Komisijai, izmantojot 5. papildinājumā noteikto paraugu. Summas, kas jāziņo, netiek saskaitītas pa gadiem: tas nozīmē, ka neatgūstamās summas, kas jau paziņotas iepriekšējos pārskatos, nebūtu jāiekļauj pārskatos par kārtējo pārskata periodu, jo tās būs dzēstas jau iepriekšējo gadu pārskatos (sīkākai informācijai skatīt 8. iedaļu tālāk).

Attiecībā uz neatgūstamajām summām, kas paziņotas 5. papildinājumā, dalībvalstij attiecīgā summa ir jāatmaksā Savienības budžetā, izņemot gadījumus, kad tā, ievērojot procedūru, kas paredzēta KNR, līdz 15. februārim ir iesniegusi pieprasījumu Komisijai, lai finansiālo seku daļu segtu no Savienības budžeta. Komisija pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma drīkst izņēmuma kārtā pagarināt šo termiņu līdz 1. martam.

Kā norādīts 5. papildinājumā, obligāti ir jāaizpilda komentāru iedaļa pēdējā slejā. Šajā slejā ieteicams summēt neatgūstamās summas atbilstoši prioritātes līmenim, kuras, pēc dalībvalsts domām, būtu jāsedz no Savienības budžeta. Lai pamatotu pieprasījumu, var iekļaut papildu komentārus.

Informācija prioritātes līmenī par neatgūstamajām summām, kas sniegta 5. papildinājumā, ir tikai informatīva un neatbrīvo dalībvalstis no pienākuma atmaksāt neatgūstamo ES ieguldījumu Savienības budžetā. Lai iesniegtu pieprasījumu Komisijai par neatgūstamās summas atmaksāšanu Savienības budžetā, dalībvalstij jāsāk atsevišķa paralēla procedūra, kuras noteikumi ir paredzēti KDR (skatīt 8. iedaļu).

8. IETEIKUMI PĀRSKATU PABEIGŠANAI

8.1. Vispārīga informācija

8.1.1. Informācija, kas jāiesniedz prioritātes līmenī

Visas pārskatu summas, kas ierakstītas pārskatu papildinājumos, apkopo katrā prioritātes līmenī un attiecīgā gadījumā atbilstoši reģiona kategorijām / JNI intervences veidam.

8.1.2. Prasītais formāts

Visus skaitļus ieraksta euro, līdz maksimāli divām decimāldaļām.

8.1.3. Valūtas maiņas kurss valstīm ārpus eurozonas

KNR 133. pantā noteikts, ka dalībvalstis, kas maksājuma pieteikuma dienā nav ieviesušas euro kā savu valūtu, valsts valūtā radušos izdevumu summas konvertē euro. Minētās summas konvertē euro, izmantojot Komisijas vienreiz mēnesī noteikto maiņas kursu, kāds tas ir mēnesī, kurā izdevumi ieģrāmatoti attiecīgās programmas SI pārskatos.

Kad euro kļūst par dalībvalsts valūtu, 1. punktā izklāstīto konvertēšanas procedūru turpina piemērot visiem izdevumiem, ko SI ir ieģrāmatojusi pirms dienas, kad stājās spēkā attiecīgās valsts valūtas un euro fiksētais maiņas kurss.

Attiecībā uz ETS programmām izdevumus, kas radušies valūtā, kura nav euro, saņēmēji konvertē euro, Komisijas vienreiz mēnesī noteikto maiņas kursu tajā mēnesī, kurā šie izdevumi ir radušies, iesniegti pārbaudei vai paziņoti galvenajam atbalsta saņēmējam (sīkāka informācija ir sniegta Regulas (ES) Nr. 1299/2013 28. pantā).

8.1.4. Ar pārkāpumiem nesaistītas korekcijas

Korekcijas, kas nav saistītas ar pārkāpumiem, piemēram, ko veic tehnisku iemeslu vai pārrakstīšanās kļūdu dēļ, neuzskata par finanšu korekcijām, un tāpēc, ziņojot par atsauktajiem un atgūtajiem izdevumiem, vēl neatgūtajām summām un neatgūstamajām summām, tās nav jānorāda. Tomēr SI grāmatvedības sistēmā pārbaudes un saskaņošanas nolūkos tiks glabātas atbilstošas revīzijas liecības.

Ja šādas nepareizas summas ir iekļautas galīgajā starpposma maksājuma pieteikumā attiecībā uz grāmatvedības gadu, par kuru tiek sagatavoti pārskati, attiecīgie negatīvie pielāgojumi jāatskaita no pārskatiem un jāuzrāda 8. papildinājumā, lai varētu saskaņot izdevumus.

Parasti pārskatos varētu norādīt negatīvos precizējumus, tādējādi samazinot izdevumus, kas norādīti pēdējā starpposma maksājuma pieteikumā. Tomēr pozitīvie pielāgojumi jālabo nākamajā starpposma maksājuma pieteikumā (nākamajā grāmatvedības gadā), nevis pārskatos.

8.1.5. *Grāmatvedības gadā atsaukto un atgūto summu sadalījums pa grāmatvedības gadiem, kuros deklarēti izdevumi (2., 3. un 4. papildinājums)*

Grāmatvedības uzskaitē, ko veic SI, būtu jānodrošina iespēja faktiski un laika ziņā saskaņot visas summas, kas paziņotas KĪR VII pielikuma papildinājumos.

Attiecībā uz izlīdzinājumu laika ziņā SI būtu jāspēj saistīt kļūdainos izdevumus ar attiecīgo grāmatvedības gadu. Piemēram, ja grāmatvedības gadā N+1 vadošā iestāde atsauc vai atgūst izdevumus par grāmatvedības gadu N, tad attiecīgie neattiecināmie izdevumi būtu jānorāda pie summām, kas pārskatos par grāmatvedības gadu N+1 koriģētas attiecībā uz grāmatvedības gadu N (skatīt papildu tabulas: “Grāmatvedības gadā atsaukto un atgūto summu sadalījums pa grāmatvedības gadiem, kuros deklarēti attiecīgie izdevumi”).

8.1.6. *Informācijas atklāšana par summām, kas koriģētas saskaņā ar KNR 127. panta 1. punktu, veicot RI darbību revīziju*

Aizpildot 2., 3., 4. un 8. papildinājumu, SI atklāj informāciju par summām, kas koriģētas saskaņā ar KNR 127. panta 1. punktu veikto RI darbību revīziju rezultātā.

Lai izpildītu Komisijas “*Norādījumus par gada kontroles ziņojumu un revīzijas atzinumu*” (EGESIF_15_0002, ar grozījumiem)⁷, nodrošinātu pienācīgu revīzijas izsekojamību un lai RI varētu aprēķināt atlikušo kopējo kļūdu īpatsvaru, summās, par kurām jāziņo darbību revīzijas rezultātā, ietver atsevišķas korekcijas (attiecībā uz atsevišķām revidētām darbībām), ekstrapolētas korekcijas (kuru mērķis ir turpmāk samazināt risku, kas identificēts ar turpmāk norādīto RI būtiskumu), kā arī finanšu korekcijas, ko dalībvalsts piemēro pēc tam, kad RI izveidoja savu izlasi, ja šādas korekcijas paredz samazināt riskus, ko nosaka RI kopējais kļūdu īpatsvars⁸.

8.1.7. *Kopējās un publiskās summas*

Aizpildot KĪR VII pielikuma papildinājumus, SI vienmēr norāda kopējās summas un publisko izdevumu summas (arī tad, ja aprēķina bāze ir publiskie izdevumi, SI vienmēr būtu jānorāda kopējie izdevumi). Ja šajā slejā nebūs datu, Komisija pārskatus var apstiprināt novēloti.

8.1.8. *Procenti*

KNR 122. panta 2. punktā noteikts, ka dalībvalstīm jāatgūst nepamatoti izmaksātās summas kopā ar jebkuriem procentiem par kavētiem maksājumiem. Kavējuma procentus parasti piemēro, ja atmaksa tiek veikta pēc iekasēšanas rīkojumā noteiktā termiņa. Šādi procentu maksājumi, kas iekasēti par kavētiem maksājumiem, būtu jāpieskaita atgūtajām summām.

⁷ Skatīt šo norādījumu IV.4. iedaļā.

⁸ Tipisks piemērs būtu ko, kas veikti pēc VI papildu darba, lai pilnībā novērstu sistēmisku kļūdu, ko RI sākotnēji konstatēja savā darbības revīzijā.

8.2. Summu, kas attiecas uz grāmatvedības gadā iesniegtajiem maksājumu pieteikumiem, atņemšana no pārskatiem

Grāmatvedības gada galīgajā starpposma maksājuma pieteikumā iekļauto izdevumu summu likumības un pareizības izvērtējumu varētu veikt pēc pēdējā starpposma maksājuma pieteikuma iesniegšanas un pirms pārskatu nosūtīšanas N gada 15. februārī.

a) Ja likumības vai pareizības izvērtējums *ir pabeigts* pirms pārskatu nosūtīšanas Komisijai (N gada 15. februārī), ir iespējami šādi rīcības varianti:

- ja ir apstiprināta summu atbilstība, tās var apliecināt pārskatos;
- ja (dažu) summu atbilstība nav apstiprināta, tās būtu jāatņem no pārskatiem un nebūtu jāņem vērā bilances aprēķinā. Šādi atskaitījumi (t.i., galīgās finanšu korekcijas) tiks izklāstīti 8. papildinājumā (izdevumu saskaņošana) kopā ar paskaidrojumiem par atšķirībām piezīmju slejā.

b) ja likumības vai pareizības izvērtējums *nav pabeigts* (sal. KNR 137. panta 2. punkts) pirms pārskatu nosūtīšanas Komisijai (N gada 15. februārī), šīs summas būtu jāatņem no pārskatiem, un tādēļ bilances aprēķinā tās netiks ņemtas vērā. Šādi atskaitījumi tiks atspoguļoti 8. papildinājumā (izdevumu izlīdzināšana), piezīmju slejā paskaidrojot atšķirības.

Ņemot vērā izvērtējuma rezultātus, ir iespējami šādi divi rīcības varianti:

- ja ir apstiprināta summu atbilstība, tās var iekļaut nākamā grāmatvedības gada starpposma maksājumu pieteikumā saskaņā ar KNR 137. panta 2. punktu;
- ja summu atbilstība nav apstiprināta, citas darbības vairs nav jāveic.

Papildu norādījumi šajā sakarā, tostarp nepabeigtu revīziju un kontroles gadījumu izskatīšana, ir sniegti grozītajos Komisijas “*Norādījumos par gada kontroles ziņojumu un revīzijas atzinumu*” (EGESIF_15_0002) un “*Norādījumos par pārskatu sagatavošanu, pārbaudi un apstiprināšanu*” (EGESIF 15_0018).

Saskaņošanas nolūkā un lai veiktu atbilstošas revīzijas liecības RI aprēķināšanā attiecībā uz atlikušo kopējo kļūdu īpatsvaru, SI 8. papildinājuma G slejā iesaka nošķirt summas, kas atskaitītas no pārskatiem kā finanšu korekcijas (t.i., iepriekš minētais a) gadījums), no summām, kas atskaitītas saskaņā ar KNR 137. panta 2. punktu (t.i., iepriekš minētais b) gadījums).

8.3. Pēc pārskatu iesniegšanas konstatēto kļūdaino summu atsaukšana

KNR 139. panta 10. punktā noteikts, ka dalībvalstis var aizstāt kļūdainas summas, kas konstatētas pēc pārskatu iesniegšanas, izņemot gadījumus, kad Komisija vai Eiropas Revīzijas palāta pirms dalībvalsts atklājusi nopietnu trūkumu PKS efektīvā darbībā un tāpēc ir jāpiemēro KNR 144. un 145. pants par finanšu korekcijām.

Izdevumu aizstāšanu veic saskaņā ar KNR 143. panta noteikumiem.

Piemēram, pieņemot, ka dalībvalsts pēc pārskatu iesniegšanas 2017. gada 15. februārī (attiecībā uz izdevumiem, kas apliecināti pārskata periodā no 01.07.2015. līdz 30.06.2016.)

pārkāpumu ir konstatējusi 2017. gada martā, dalībvalstij būtu jāveic norādītie korektīvie pasākumi.

1. Dalībvalstīm ir jāatsauc līdzvērtīga izdevumu summa no nākamā starpposma maksājumu pieteikuma (piemēram, 2017. gada jūnijā) un to var aizstāt ar jaunu kārtējo izdevumu summu.
2. Attiecīgajos pārskatos (1.7.2016.–30.6.2017.) pienācīgi ir jāatspoguļo šīs korekcijas (iepriekšējā grāmatvedības gada atsaukto kļūdaino summu ierakstot 2. papildinājumā, bet kārtējos izdevumus attiecīgi ierakstot 1. papildinājumā).

Līdzīgs piemērs gadījumam, kad dalībvalsts izmantojusi atgūšanas iespēju, aplūkots turpmākajā 8.4 iedaļā.

8.4. Pēc pārskatu iesniegšanas konstatēto kļūdaino summu atgūšana

Piemērs: attiecīgie izdevumi ir iekļauti 2017. gada februārī iesniegto pārskatu 1. papildinājumā par grāmatvedības gadu 01.07.2015.-30.06.2016.

a) Ja summa, kas iepriekš apliecināta Komisijai iesniegtajos pārskatos, ir atgūta (piemēram, 2017. gada septembrī), tā būtu jāatņem no nākamā maksājumu pieteikuma (piemēram, 2017. gada decembrī) un jāziņo 2. papildinājumā par attiecīgo grāmatvedības periodu, kad atgūšana notikusi (01.07.2017.–30.06.2018. un attiecībā uz pārskatiem, kas jāiesniedz līdz 15.02.2019.).

b) Ja summa joprojām nav atgūta (piemēram, 30.6.2018.), tā būtu jāziņo 3. papildinājumā pārskatiem, kas attiecas uz grāmatvedības periodu, kurā atgūšana vēl nebija notikusi (1.7.2017.–30.6.2018. un attiecībā uz pārskatiem, kas jāiesniedz līdz 15.2.2019.). Ja summa vēl nav atgūta vairākos secīgos grāmatvedības periodos, tā atkārtoti jāziņo katrā pārskatu kopumā.

c) Ja pēc pilnīgi visu valsts iestāžu sistēmā un tiesiskajā regulējumā pieejamo atgūšanas iespēju izmantošanas (sk. b) variantu iepriekš) summu nav iespējams atgūt, uzskata, ka šī summa ir neatgūstama (piemēram, 2018. gada martā), tā būtu jāziņo 5. papildinājumā, kas attiecas uz pārskata periodu, kurā neatgūstamība tika konstatēta (01.07.2017.–30.06.2018. un attiecībā uz pārskatiem, kas jāiesniedz līdz 15.02.2019.). Komisija, izvērtējot neatgūstamo summu, var noteikt, ka:

neatgūstamo summu neatmaksā Savienības budžetā, jo Komisija ir secinājusi, ka nav dalībvalsts vainas vai nolaidības (tālāk 9. iedaļā sk. nosacījumus un procedūras, kas jāpiemēro, lai noteiktu, vai dalībvalstij ir jāatmaksā neatgūstamās summas);

vai, ja neatgūstamā summa jāsedz no dalībvalsts budžeta, tā ir jāatsauc no dalībvalsts iesniegtā nākamā starpposma maksājumu pieteikuma (piemēram, 2018. gada decembrī) un jāziņo attiecīgo pārskatu (1.7.2018.–30.6.2019. pārskati un attiecībā uz pārskatiem, kas jāiesniedz līdz 15.2.2020.) 2. papildinājumā (atsauktās summas).

Ja atmaksa tiek veikta pēc iekasēšanas rīkojumā noteiktā termiņa, dalībvalsts varētu piemērot kavējuma procentus. Šādi iekasētie procentu maksājumi būtu jāatņem no izdevumiem, ko paziņo Komisijai.

9. NOTEIKŠANA, VAI DALĪBVALSTĪM IR JĀATLĪDZINA NEATGŪSTAMĀS SUMMAS

KDR nosaka nosacījumus un procedūras, kas jāpiemēro, lai noteiktu, vai dalībvalstīm ir jāveic neatgūstamo summu atlīdzināšana: ja dalībvalsts uzskata, ka atbalsta saņēmējam nepamatoti izmaksātā summa, kas iepriekš iekļauta Komisijai iesniegtajos apliecinātajos pārskatos, ir neatgūstama, un ja tā uzskata, ka šī summa nebūtu jāatlīdzina Savienības budžetā, SI iesniedz pieprasījumu Komisijai. Šādus pieprasījumus var iesniegt tikai par summām, kas iepriekš apliecinātas Komisijai iesniegtajos pārskatos.

SI līdz 15. februārim (t.i., līdz pārskatu iesniegšanas termiņam) sistēmā SFC2014 jāiesniedz pieprasījums par katru darbību un grāmatvedības gadu, izmantojot formātu, kas noteikts iepriekš minētās KDR pielikumā.

Pēc šāda pieprasījuma saņemšanas sistēmā SFC Komisijas dienesti izvērtēs katru tabulā norādīto gadījumu, ņemot vērā arī attiecīgās dalībvalsts konkrētos apstākļus un iestāžu sistēmu un tiesisko regulējumu. KDR ievietots saraksts, kur uzskaitīti elementi, kas norāda uz dalībvalsts vainu vai nolaidību. Šis saraksts ir tikai orientējošs un nav galīgs. KDR norādīts, ka var ņemt vērā citus, neuzskaitītus elementus, ja tie norāda uz vainu vai nolaidību.

Pēc šā novērtējuma līdz pārskatu iesniegšanas gada 31. maijam, Komisija vai nu

- a) rakstiski lūgt dalībvalstij iesniegt papildu informāciju par administratīvajiem un juridiskajiem pasākumiem, kas veikti, lai atgūtu atbalsta saņēmējiem nepamatoti izmaksāto Savienības ieguldījumu, vai
- b) rakstiski informēs dalībvalsti par savu nolūku turpināt atgūšanas procedūru.

Ja Komisija līdz 31. maijam šādi nav reaģējusi, dalībvalstij Savienības ieguldījums nav jāatlīdzina.

31. maija termiņš neattiecas uz pārkāpumiem, kas izdarīti pirms bankrota, vai gadījumiem, kad pastāv aizdomas par krāpšanu.

Dalībvalstij jāsniedz atbilde trijos mēnešos pēc Komisijas informācijas pieprasījuma un, ja dalībvalsts neiesniedz prasīto papildinformāciju, Komisija turpina izvērtējumu, pamatojoties uz pieejamo informāciju.

Trīs mēnešu laikā pēc dalībvalsts atbildes saņemšanas vai noteiktajā termiņā nesaņemot atbildi, Komisija, pamatojot savu secinājumu, informē dalībvalsti, par secinājumu, ka dalībvalstij ir jāatmaksā Savienības ieguldījums, un pieprasa dalībvalstij 2 mēnešu laikā iesniegt savus apsvērumus.

Sešu mēnešu laikā pēc dalībvalsts apsvērumu iesniegšanas termiņa Komisija pabeidz savu izvērtējumu un, ja tā joprojām secina, ka dalībvalstij ir jāatlīdzina Savienības ieguldījums, pieņem lēmumu.

Aprēķinot Savienības ieguldījumu, kas dalībvalstij ir jāatlīdzina, piemēro līdzfinansējuma likmi, kas katrai prioritātei noteikta pieprasījuma brīdī spēkā esošajā finansēšanas plānā. Ja neatgūstamā summa jāsedz no Savienības budžeta, tā ir jāatsauc no dalībvalsts iesniegtā nākamā starpposma maksājumu pieteikuma.

10. SUMMAS, KURAS DALĪBVALSTS NOLĒMUSI NEATGŪT UN KURAS NEPĀRSNIEDZ 250 EUR NO FONDU UN EJZF SNIEGTĀ IEGULDĪJUMA

Dalībvalstij nav jāsniedz Komisijai KDR prasītā informācija par summām, kas nepārsniedz 250 EUR (vai ja dalībvalsts piemēro zemāku robežvērtību) no fondu un EJZF sniegtā ieguldījuma, kuras dalībvalsts var nolemt neatgūt.

Noteiktā 250 EUR robežvērtība ir jāaprēķina par katru darbību (saskaņā ar definīciju KNR 2. pantā) un par katru grāmatvedības gadu.

Tāpēc par summām, kas nav lielākas par 250 EUR no fondu un EJZF sniegtā ieguldījuma, Komisija neveiks KDR paredzēto vērtējumu attiecībā uz dalībvalsts iespējamo vainu vai nolaidību.

Summas no fondu un EJZF sniegtā ieguldījuma, kas nav lielākas par 250 EUR, nav jāatlīdzina Savienības budžetā (tātad tās nav jāatskaita no apstiprinātajām summām).

Attiecībā uz ETS programmām dalībvalstīm un trešām valstīm, kas piedalās programmā, ir jāpieņem lēmums, ka ne galvenajam atbalsta saņēmējam, ne programmas vadošajai iestādei nav pienākums atgūt nepamatoti izmaksātu summu, kas nepārsniedz 250 EUR, neskaitot procentus, no fondu un EJZF sniegtā ieguldījuma.

11. KOPSAVILKUMS PAR RĪCĪBU PĀRSKATOS KONSTATĒTO PĀRKĀPUMU GADĪJUMĀ

Apkopojot iepriekšējās iedaļās minēto, ja konstatētas kļūdainas un iespējami kļūdainas summas, rīkojas šādi.

Konstatētie pārkāpumi (t.i., attiecīgo iestāžu konstatētie pārkāpumi, tostarp galīgajos kontroles vai revīzijas ziņojumos atklātie pārkāpumi).

1. Pārkāpumi, kas attiecas uz attiecīgajā grāmatvedības gadā apliecinātiem izdevumiem un kas konstatēti pirms galīgā starpposma maksājuma pieteikuma iesniegšanas, jāuzskata vai nu par 1) atsaukumiem, un tādēļ jāsamazina izdevumi, kas deklarēti galīgajā starpposma maksājuma pieteikumā un pēc tam uzrādīti 2. papildinājumā, vai 2) jāatskaita tieši no pārskatiem (kas atspoguļoti 1. papildinājumā) un jāuzrāda 8. papildinājumā.

2. Pārkāpumi, kas attiecas uz attiecīgajā grāmatvedības gadā apliecinātajiem izdevumiem un konstatēti pēc galīgā starpposma maksājumu pieteikuma iesniegšanas, bet pirms pārskatu iesniegšanas, jāatskaita no pārskatiem (t.i., 1. papildinājumā sniegto izdevumu samazinājums) un jāskaidro 8. papildinājumā. Ne 2. papildinājumā, ne starpposma maksājumu pieteikumā nākamajam grāmatvedības gadam nav jāveic citas darbības.

3. Pārkāpumus, kas atklāti pēc pārskatu iesniegšanas, var uzskatīt par atsauktām vai atgūtām summām, kas īstenotas nākamajā starpposma maksājuma pieteikumā, un tie jāuzrāda 2. papildinājumā attiecībā uz to grāmatvedības gadu, kad summas tiek atskaitītas.

Visas iepriekšminētās korekcijas uzskata par galīgām. Tāpēc atskaitītos izdevumus nevar atkārtoti iekļaut vēlākā maksājuma pieteikumā Komisijai (ne attiecībā uz pašreizējo, ne nākamo grāmatvedības gadu). Izņēmuma kārtā pēc tam, kad Tiesa (vai cita struktūra, kas ir tiesu sistēmas daļa) ir pieņēmusi lēmumu, apstrīdot finanšu korekcijas piemērošanas būtību

un ņemot vērā ietekmi uz attiecīgo izdevumu likumību un pareizību, valsts iestādes var nolemt nākamajā maksājuma pieteikumā atkārtoti iekļaut iepriekš atskaitītos un ziņotos izdevumus kā finanšu korekciju⁹.

Summas, kas patlaban tiek pārbaudītas (t.i., iespējami nepareizi izdevumi konkrētajā grāmatvedības gadā, par kuriem likumības un pareizības novērtējums vēl nav pabeigts).

Ņemot vērā, ka:

- KNR 126. panta c) apakšpunktā ir noteikts, ka reizi gadā pārskatos, cita starpā, ir jāapliecina, ka pārskatos iekļautie izdevumi atbilst piemērojamiem tiesību aktiem, un
- KNR 137. panta 2. punkts, atsaucoties uz izdevumiem, kuri nav iekļauti likumības un pareizības novērtējumā, attiecas uz pārskatiem,

iespējamo pārkāpumu (summu, kas patlaban tiek pārbaudītas) risināšana var notikt tikai pārskatu līmenī (nevis starpposma maksājumu pieteikumu līmenī).

Tāpēc iespējama pārkāpuma gadījumā, kas saistīts ar izdevumiem attiecīgajā grāmatvedības gadā, dalībvalstij ir iespēja vai nu a) atsaukt saistītos izdevumus no starpposma maksājuma pieprasījuma (šis atskaitījums ir galīgs), vai b) paturēt šos izdevumus starpposma maksājuma pieprasījumā līdz pārskatiem, un atskaitīt tos kā tādus, kuriem tiek veikta pārbaude saskaņā ar KNR 137. panta 2. punktu.

⁹ Piemērs. Valsts tiesas nolēmums, ar ko interpretē valsts atbilstības noteikumu, ja šāda interpretācija atšķiras no VI/SI/RI interpretācijas, un pēc tam rada izmaiņas slēdzienā par attiecīgo izdevumu atbilstību/attiecināmību.